

Information angående ändring av tidplan för styrelplaneringen

Med anledning av uppkomna corona-krisen så kommer den ordinarie tidplanen för styrels planeringsomgång att förskjutas.

Den situation som uppstått medför en extrem arbetsbelastning för många organisationer. Inte minst inom kommuner, regioner och länsstyrelser är många involverade i att hantera den uppkomna situationen.

Energimyndigheten har, i samförstånd med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, **beslutat att förskjuta den pågående styrelplaneringen**. Syftet med ändringen är att avlasta kommuner, regioner och länsstyrelser som har en mycket viktig roll för hanteringen av corona-krisen.

Länsstyrelsens hantering av underlag från statliga myndigheter

Statliga myndigheter har under hösten 2019 genomfört sina styrelplaneringar och lämnat underlag till berörda länsstyrelser. **Om** dessa underlag innehåller sådana tillägg eller ändringar i förhållande till föregående planeringsomgång att dessa skulle motivera en förändring av rangordning av elledningar så bör dessa förändringar överföras till berörd kommun så att underlaget kommer berört elnätsföretag tillhanda. Elnätsföretagens från- och tillkopplingsplaner kan på så sätt hållas uppdaterade.

Detta förfaringsätt motsvarar processen för ändringar som, enligt Energimyndighetens föreskrift (STEMFS 2013:4) om planering för prioritering av samhällsviktig verksamhet, kan göras mellan de nationella planeringsomgångarna.

Det som skulle kunna motivera detta förfaringsätt är om det till exempel i en kommun uppförts ett akutsjukhus, dvs. en samhällsviktig elanvändare som skulle ges prioritetklass 1 enligt förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktig verksamhet. En sådan etablering skulle kunna påverka den

rangordning av elledningar som ligger till grund för elnätsföretagets från- och tillkopplingsplaner.

Länsstyrelsen leder och samordnar planeringsarbetet i länet

Länsstyrelsen har en samordnande roll i styrelsearbetet. Detta innebär att de nu, precis som under ordinarie planeringsomgång, utifrån de omständigheter som råder regionalt och lokalt, har betydande utrymme att fatta beslut om tidplan i länet. Skulle någon del av landet ha en arbetssituation som medger att den tidigare tidplanen är att föredra så äger berörd länsstyrelse rätt att, i samråd med berörda lokala och regionala aktörer, fatta beslut om att följa denna.

Reviderad tidplan för styrelseplaneringen

Tabellen nedan anger dels den tidplan som finns i Handboken för styrels planeringsomgång 2019 - 2021, dels den nya förskjutna tidplanen för planeringsomgången.

Tidigare angiven tidplan (förkortad)	Ny tidplan för styrelseplaneringen
Januari 2020 , kommunernas identifieringsarbete inleds.	Januari 2021 , kommunernas identifieringsarbete inleds.
Senast 1 oktober 2020 ska kommunernas underlag skickas till elnätsföretagen.	Senast 1 oktober 2021 ska kommunernas underlag skickas till elnätsföretagen.
Senast 31 januari 2021 ska elnätsföretagens underlag skickas till kommunen.	Senast 31 januari 2022 ska elnätsföretagens underlag skickas till kommunen.
Senast 1 april 2021 ska kommunens förslag på rangordning skickas till länsstyrelsen.	Senast 1 april 2022 ska kommunens förslag på rangordning skickas till länsstyrelsen.
Senast 1 augusti 2021 ska länsstyrelsen skicka länets beslut till elnätsföretagen och Svenska kraftnät.	Senast 1 augusti 2022 ska länsstyrelsen skicka länets beslut till elnätsföretagen och Svenska kraftnät.

Säkerhetsskyddsfrågor relaterat till styrelseplaneringen

Energimyndigheten, MSB och Svk har mottagit en hel del frågor om hur aktörer ska kunna genomföra styrelseplaneringen så att arbetet uppfyller de krav som ställs i säkerhetsskyddslagen. Den vägledning som ges i Handboken för styrels planeringsomgång 2019-2021 upplevs inte täcka alla de frågor som uppstår under det praktiska arbetet.

Tillsynsmyndigheter enligt den nya säkerhetsskyddslagen

I och med att den nya säkerhetsskyddslagen¹ trädde i kraft i april 2020 så har tillsynsansvaret över kommuner och regioner flyttats från MSB till Säkerhetspolisen. Med stöd i förordning² har Säkerhetspolisens utfärdat föreskrifter om säkerhetsskydd³. Dessa föreskrifter konkretiserar krav och åtgärder inom området. Utöver dessa föreskrifter har Säkerhetspolisen publicerat ytterligare informationsmaterial inom säkerhetsskyddsområdet⁴.

MSB har även framgent en viktig roll genom att på olika sätt stödja och följa upp kommuners och regioners arbete med krisberedskap och civilt försvar, också med avseende på säkerhetsskyddsfrågor. Utöver egen finansiering så erhåller kommunerna ekonomiskt stöd från staten för att vidta åtgärder inom krisberedskap⁵ och civilt försvar⁶. MSB har förtydligat vilka verksamheter som får finansieras med den statliga ersättningen för krisberedskap. Bland dessa verksamheter nämns styrel⁷.

Länsstyrelserna har ett ansvar för att stödja och följa upp det arbete kommuner och regioner bedriver inom ramen för kommunöverenskommelsen med staten. Länsstyrelsen ska också följa upp kommunernas tillämpning av LEH⁸. Tillsammans med länsstyrelserna har MSB utarbetat dels en vägledning för länsstyrelsernas arbete med uppföljning⁹, dels gemensamma bedömningskriterier att tillämpa vid uppföljning. I den senare anges följande avseende informationssäkerhet:

Länsstyrelsen och MSB ska utveckla och implementera en etablerad lösning som omhändertar kraven såväl tekniskt och fysiskt som administrativt för att kommunen ska kunna utbyta information som rör Sveriges säkerhet med respektive länsstyrelse och inom länet med kommuner och privata aktörer. I överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar förtydligas uppgiften med att ”Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte, under förutsättning att införandet inte medför några större kostnader för kommunen¹⁰.

¹ Säkerhetsskyddslagen (SFS 2018:585)

² Säkerhetsskyddsförordningen (SFS 2018:658)

³ Säkerhetspolisens föreskrifter om säkerhetsskydd (PMFS 2019:2)

⁴ Säkerhetspolisen (2019) *Vägledning i säkerhetsskydd, Introduktion till säkerhetsskydd*. <https://www.sakerhetspolisen.se/download/18.7acd465e16b4e0e54c64d/156077315837/Vagledning-Introduktion-till-sakerhetsskydd.pdf> (nedladdad 200325).

⁵ MSB (Dnr 2018-09779) *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap*

⁶ MSB (Dnr 2018-05681) *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar*

⁷ MSB (Dnr 2019-00265) *Anvisningar för användning av statlig ersättning för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar*. (sid. 6)

⁸ Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (SFS 2006:544)

⁹ MSB (2020) *Vägledning för länsstyrelsens arbete med att följa upp och stödja kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar*.

<https://www.msb.se/siteassets/dokument/amnesomraden/krisberedskap-och-civilt-forsvar/finansiering/vagledning-1st-uppfoljning-kommun-krisberedskap-civilt-forsvar.pdf> (nedladdad 200325).

¹⁰ MSB (2020) *Gemensamma bedömningskriterier För länsstyrelsens arbete med att följa upp och stödja länsstyrelsens arbete med att följa upp och stödja kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar* (Fotnot 30, sid. 28)

<https://www.msb.se/siteassets/dokument/amnesomraden/krisberedskap-och-civilt-forsvar/finansiering/gemensamma-bedomningskriterier.pdf> (nedladdad 200325).

Precis som tidigare är det Svenska kraftnät som är tillsynsmyndighet för säkerhetsskydd över aktörer inom elförsörjningen samt för enskilda verksamhetsutövare inom området dammanläggningar. Med stöd i säkerhetsförordningen (2018:658) har Svk utfärdat föreskrifter¹¹ (SvkFS 2019:1) som gäller för enskilda verksamhetsutövare som bedriver elförsörjningsverksamhet vilken omfattas av säkerhetsskyddslagen (2018:585).

I utredningen (SOU 2018:82) Kompletteringar till säkerhetsskyddslagen, föreslogs Energimyndigheten att ska ges ett tillsynsansvar över enskilda verksamhetsutövare inom verksamhetsområdena fjärrvärme-, naturgas- samt olje- och drivmedelsförsörjning.

Rekommendationer

Givet den uppkomna situationen med hanteringen av Corona-krisen så skjuts alltså styrelplaneringen upp ett år. Energimyndigheten bedömer att den förlängda processen torde förbättra möjligheterna för aktörerna att vidta eventuella åtgärder som behövs, av till exempel utbildningar samt av investeringar i tekniska lösningar, för att göra det möjligt att genomföra styrelplaneringen och annan planering för krisberedskap samt civilt försvar på ett säkert sätt.

Energimyndigheten har ett övergripande ansvar för att planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare genomförs vart fjärde år. Energimyndigheten bedömer dock att det *inte* ligger inom ramen för det egna bemyndigandet¹² att precisera vilka tekniska lösningar eller administrativa rutiner aktörer bör välja under styrelarbetet. Ansvaret för att utveckla och implementera dessa lösningar torde enligt ovan nämna citat åligga MSB och länsstyrelserna, som en del av aktörernas arbete med civilt försvar.

Inom ramen för Energimyndighetens ansvar kommer myndigheten att fortsätta dialogen med MSB, Svk samt andra berörda aktörer i syfte att medverka till ökad tydlighet om de förutsättningar som finns.

Frågor om styrel sänds till

Styrel@energimyndigheten.se

¹¹ Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om säkerhetsskydd (SvKFS 2019:1).

¹² Enligt förordning (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare får Energimyndigheten få meddela föreskrifter om

1. metoden för planering,
2. hur dokument för planering ska utformas,
3. hur underlaget som avses i 1 § ska sammanställas, och
4. prioritetklasser och begrepp enligt 5 §